

Název materiálu	01. Klasicismus-charakteristika
Identifikátor	CZ.1.07/1.5.00/34.0597
Předmět	Dějiny výtvarné kultury
Ročník	3.
Obor, Kód	Grafický design, 82-41-M/05
Anotace	Tato prezentace by měla sloužit jako textová a obrazová podpora výuky dějin výtvarné kultury. Seznamuje žáka se společensko-historickými podmínkami a základní charakteristikou umění klasicismu
Autor	MgA. Anna Horníčáková
Jazyk	čeština
Očekávaný výstup	Žák se orientuje v časovém vymezení klasicismu. Popíše společensko- historické podmínky jeho vzniku a základní znaky.
Klíčová slova	Klasicismus, antika, Pompeje, Winckelmann
Druh výukového zdroje	prezentace
Typ interakce	výklad
Cílová skupina	žák
Stupeň a typ vzdělávání	střední odborné
Věková skupina	15 - 18
Datum vytvoření	31. 10. 2012



KLASICISMUS

- charakteristika

ČASOVÉ A LOKÁLNÍ VYMEZENÍ

- Umělecký sloh druhé poloviny **18. století a prvních desetiletí 19. století**
- vznikl a rozvíjel se hlavně ve **Francii**, odkud se šířil do celé Evropy, ale i USA
- **poslední umělecký sloh** = zasáhl všechny oblasti a druhy umění, ovládl i životní styl

- Klasicismus vznikl jako reakce na subjektivní projev baroka a rokoka

—————→ odmítá přebujelost,
dynamičnost a hravost baroka a rokoka

—————→ namísto něho hlásá **řecký platónský ideál** (*umělci usilují o **čistotu, rovnováhu a jednoduchost forem***)

- Klasicismus vychází z idejí **osvícenství** = myšlenkový proud zdůrazňující víru v rozum a schopnosti člověka



Voltaire

[2]



Diderot

[3]

- znovu uvedl do umělecké tvorby objektivní řád založený na rozumové úvaze (**osvícenský racionalismus**)

Myšlenky klasicismu

- Vrací se k umění antiky, ve kterém spatřuje vrchol lidské kultury
- Snaží se obnovit ušlechtilou prostotu a krásu klasického antického umění
- **KLASICKÝ = vzorový, prvotřídní** (vzorem je *klasické antické umění – 5. až 4. století n.l.*)

Vliv na rozvoj klasicismu :

- archeologické vykopávky ve starořímských městech —————> podnícen zájem o antiku

Od 18.století se prováděly vykopávky v římských městech, nejprve v Herkulaneu a následně v Pompejích, zasypaných při výbuchu sopky Vesuv roku 79 n.l.



- Klasicistní **architektura** a **sochařství** přímo navázalo na antické, především řecké vzory.
- ***Problém nastal v malířství :***
 - *kvůli nedostatku dochovaných děl inspirace spíše antickým reliéfem a sochařstvím*

Charakteristické znaky klasicismu



La Madeleine, 1842

[8]

- **Přísný řád** - harmonická kompozice, opomenutí nepodstatného, jednoduchost



Vítězný oblouk Carroussel, 1709

[9]

- Symetrie - statičnost, klid

- Návrat k antice

Perseus

Antonio Canova, 1800





Přísaha Horatiů - J.L.David, 1784

[11]

- **Náměty**- antická mytologie, státní ideologie
(moralistický a heroický ráz)

- **hlavní výrazové prostředky:**
 - linie
 - pevně ohraničený tvar
 - plasticita

Busta Napoleona

Antonio Canova, 1802



[12]

Vznik nových věd

- **klasická archeologie** - zabývá se vykopávkami a výkladem antického umění
- vědecká **estetika** - A.G. Baumgarten
 - rozlišuje poznání:
 - intelektuální / věda a filozofie/
 - citové /umění/

Johann Joachim Winckelmann (1717- 1768)

- Německý estetik a vědec
- **Zakladatel klasické archeologie a teoretik klasicismu**
- Stavěl se proti umění baroka a rokoka – hledá estetické ideály v antice, zvláště v řeckém sochařství



Johann Joachim Winckelmann

(1717- 1768)

- Jako první začal provádět vykopávky v Pompejích
- Napsal knihu **DĚJINY ANTICKÉHO UMĚNÍ** (1764)
- Spis ***Myšlenky o napodobení řeckých děl v malířství a sochařství skrze přírodu*** se stal teoretickou základnou klasicismu

Citace obrazového materiálu

- [1] JASTROW. Commons.wikimedia.org : Cnidus Aphrodite Altemps Inv8619 n2.jpg **[online]**.2006-11-12 **[cit. 2012-8-31]**. **Dostupný pod licencií public domain** na WWW:
<http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Cnidus_Aphrodite_Altemps_Inv8619_n2.jpg>.
- [2] RAOLI. Commons.wikimedia.org : Atelier de Nicolas de Largillière, portrait de Voltaire, détail (musée Carnavalet) -002.jpg **[online]**.2012-08-06 **[cit. 2012-8-31]**. **Dostupný pod licencií public domain** na WWW:
<http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Atelier_de_Nicolas_de_Largillière,_portrait_de_Voltaire,_détail_%28musée_Carnavalet%29_-002.jpg>.
- [3] MATHIASREX. Commons.wikimedia.org: Denis_Diderot_111.PNG **[online]**.2012-03-02 **[cit. 2012-8-31]**. **Dostupný pod licencií public domain** na WWW:
<http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Denis_Diderot_111.PNG>.
- [4] GRYFFINDOR. Commons.wikimedia.org: Herkulaneischer Meister 002b.jpg **[online]**.2008-11-29 **[cit.2012-8-31]**. **Dostupný pod licencií public domain** na WWW:
<http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Herkulaneischer_Meister_002b.jpg>.
- [5] ARKESTEIJN, JAN. Commons.wikimedia.org: Pompeji um 1900 haus.jpg **[online]**.2008-09-28 **[cit.2012-8-31]**. **Dostupný pod licencií public domain** na WWW:
<http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Pompeji_um_1900_haus.jpg>.
- [6] ABLEITER, CLAUS. Commons.wikimedia.org: Pompeji um 1900 haus.jpg **[online]**.2007-09-02 **[cit.2012-8-31]**. **Dostupný pod licencií Creative Commons – Uvedte autora 2.0 Generic** na WWW:
<http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Bronzestatue_des_Bacchus_au_Pompeiji.jpg>.
- [7] RUTHVEN. Commons.wikimedia.org: BattleofIssus333BC-mosaic-detail1.jpg **[online]**.2005-01-11 **[cit.2012-8-31]**. **Dostupný pod licencií Creative Commons – Uvedte autora 2.0 Generic** na WWW: <<http://commons.wikimedia.org/wiki/File:BattleofIssus333BC-mosaic-detail1.jpg>>.

- **[8]** WAGNER51. Commons.wikimedia.org : Église de la Madeleine 2907x2028.jpg **[online]**.2006-06-19 **[cit. 2012-8-31]**. **Dostupný pod licencií Creative Commons** Uvedte autora - Zachovejte licenci 2.0 Francie na WWW: <http://commons.wikimedia.org/wiki/File:%C3%89glise_de_la_Madeleine_2907x2028.jpg>.
- **[9]** PARIS 16. Commons.wikimedia.org : Arc de triomphe du Carrousel.jpg **[online]**.2011-01-19 **[cit. 2012-8-31]**. **Dostupný pod licencií Creative Commons** – Uvedte autora 2.0 Generic na WWW: <http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Arc_de_triomphe_du_Carrousel.jpg>.
- **[10]** JASTROW. Commons.wikimedia.org : Perseus Canova Pio-Clementino Inv969.jpg **[online]**. 2010-01-16 **[cit. 2012-8-31]**. **Dostupný pod licencií Public Domain** na WWW: <http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Perseus_Canova_Pio-Clementino_Inv969.jpg >.
- **[11]** FILEUPLOADBOT. Commons.wikimedia.org : Jacques-Louis_David_020.jpg **[online]**. 2005-05-19 **[cit. 2012-8-31]**. **Dostupný pod licencií Public Domain** na WWW: <http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Jacques-Louis_David_020.jpg>.
- **[12]** PRAEFCKE, Andreas. Commons.wikimedia.org: Bust Napoleon I of France.jpg **[online]**. 2010-12-27 **[cit. 2012-8-31]**. **Dostupný pod licencií Public Domain** na WWW: <http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Bust_Napoleon_I_of_France.jpg>.
- **[13]** PRAEFCKE, ANDREAS.Commons.wikimedia.org: Johann_Joachim_Winckelmann_(Raphael_Mengs_after_1755).jpg **[online]**. 2010-03-16 **[cit. 2012-8-31]**. **Dostupný pod licencií Creative Commons** CC0 1.0 Universal Public Domain Dedication na WWW: <http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Johann_Joachim_Winckelmann_%28Raphael_Mengs_after_1755%29.jpg>.

Použitá literatura

- MRÁZ, Bohumír. *Dějiny výtvarné kultury 2*. 1. vyd. Praha: Idea Servis, 1997. ISBN 80-85970-13-9. s. 209.
- ODEHNALOVÁ, Alena. *Vybrané kapitoly z dějin kultury*. 1. vyd. Brno: Akademické nakladatelství CERM, s.r.o., 1997. ISBN 80-7204-058-8. s. 212.